

Poissaolon portaat

Lähtökohtana poissaolojen seurannassa on huoli poissaolojen aiheuttamasta syrjäytymisriskistä sekä normaalin kehityksen ja koulunkäynnin vaarantumisesta.

Koulun toimintakulttuuri tukee oppilaiden osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.

Sujuva yhteistyö kodin ja koulun välillä.

Oppilaiden läsnäoloa seurataan systemaattisesti ja jatkuvasti

Ennalta ehkäisevä toiminta

Oppilaan poissaoloista herää huoli kotona/koulussa.

Luokanopettaja / -ohjaaja keskustelee asiasta oppilaan kanssa poissaolojen syistä ja toistuvuudesta. Hän on yhteydessä huoltajiin. Merkitään Wilmaan käyty keskustelu ja sisältö. Sovitaan mahdollisesta yhteydenotosta oppilashuollon työntekijään.

Huoli puheeksi 18h

Jos tilanne ei korjaannu yhteydenoton ja tukitoimien jälkeen ja poissaolomäärät kasvavat

Luokanopettaja/ -ohjaaja kutsuu koolle yksilöllisen oppilashuoltoryhmän oppilaan tilanteen kartoittamiseksi monialaisesti ja tukitoimien järjestämiseksi. Tarvittaessa konsultoidaan sosiaalipalveluita.

Sovitaan tukitoimien toteutumisesta ja riittävydestä. Tehdään poissaolokysely. Järjestetään seurantatapaaminen.

30h

Mikäli tukitoimet ja seurantapalaverit eivät auta ja poissaoloja kaikesta huolimatta on jatkuvasti, tehdään ensisijaisesti sosiaalihuoltolain mukainen yhteydenotto tai lastensuojeluilmoitus.

Ilmoituksessa mainitaan koulussa tehdyt kartoitukset, tukitoimet sekä huoltajan kanssa tehty yhteistyö. Koulu on selvittänyt poissaolon syitä ja käyttänyt koulun tukitoimia monipuolisesti.

Lastensuojelun pohjana on huoli poissaolojen aiheuttamasta syrjäytymisriskistä ja normaalin kehityksen ja koulunkäynnin vaarantumisesta.

Sovitaan tukitoimet, vastuuhenkilö ja jatkosuunnitelma.

60h

Mikäli poissaolojen kasvu tukitoimista huolimatta kasvaa, edeltävien toimenpiteiden ja perheen kanssa tehtävän tiiviin yhteistyön lisäksi lisätään suunnitelmallista moniammatillista yhteistyötä.

Sosiaalipalveluiden kanssa tehtävä yhteistyö ensisijaista.

Yhteistyö on tiivistä jatkuvaa ja suunnitelmallista. Laaditaan aikataulusuunnitelma koulun palaamisen ja/tai koulussa pysymisen askeleista.

Oppilaalla on velvoite oppivelvollisuuden jatkamiseen.

Huoltajalla on lakisääteinen velvollisuus huolehtia lapsensa koulunkäynnistä (PoL 26§).

Tehdään tarvittaessa uusi lastensuojeluilmoitus.

Yli 75h

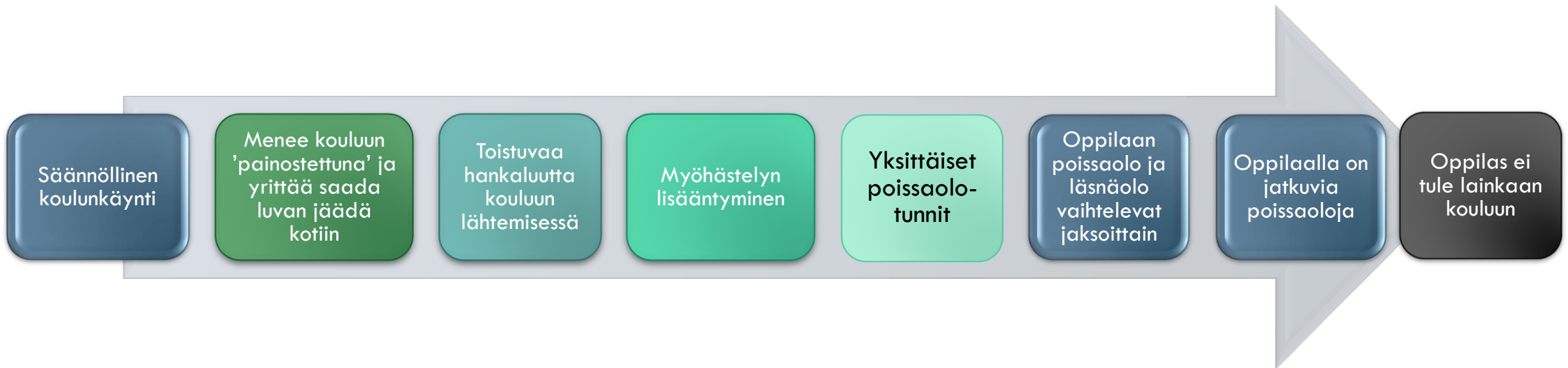
Koulussa viihtyminen, osallisuus ja yhteisöllisyys sitouttavat kouluyhteisöön

Luokanopettaja/ -ohjaaja:

1. Muistaa oppilaiden kohtaamisen ja kuulemisen merkityksen.
2. Huolehtii sujuvasta yhteistyöstä koulun ja kodin välillä.
3. Seuraa oppilaiden läsnäoloa systemaattisesti ja jatkuvasti.

POISSAOLOJEN KEHITTYMISEN JATKUMO

Koulupoissaolot kehittyvät usein jatkumona. Ennen kuin poissaolo näkyy koulussa, on useimmiten kotona näkynyt poissaoloja ennakoivaa käytöstä. Poissaoloihin tulee tarttua heti ja pysäyttää tilanne. Mitä pidemmälle tilanne etenee, sitä vaikeammaksi tulee paluu säännölliseen koulunkäyntiin.

LÄSNÄOLON SÄÄNNÖLLINEN SEURANTA

Oppilaan koulunkäytikyvyn tukemisen ja poissaolojen ennaltaehkäisyn kannalta on erityisen tärkeää, että koulussa seurataan säännöllisesti oppilaan poissaoloa. Vaikka poissaolojen seuraaminen on tärkeää, muista myös positiivisesti huomioida oppilaan läsnäolo koulussa.

LISÄÄ NÄITÄ:

Huomaa oppilas ja tue hänen osallisuuden tunnettaan koulussa.

Läsnäolosta palkitseminen joko sanoin tai konkreettisesti. Osoita olevasi iloinen, että oppilas on koulussa.

Positiivisen luokkailmapiirin ja turvallisuuden tunteen ylläpitäminen erilaisilla ryhmäytymisharjoituksilla ja omalla esimerkilläsi. Panosta ryhmäytymiseen ja yhteisöllisyyteen jokaisena koulupäivänä, erityisesti nivelvaiheissa.

Osoita oppilaille, että vaikeistakin asioista puhuminen on sallittua, ja koulusta löytyy turvallisia aikuisia avuksi ongelmatilanteisiin. Mielenterveysongelmista tulee puhua avoimesti.

Koulunkäynnin tai sosiaalisten suhteiden haasteista keskusteleminen oppilaan kanssa. Ylläpidä luottamuksellista oppilas-opettajasuhdetta sekä anna tilaa oppilaan tunteille.

Poissaolojen seuraaminen säännöllisesti. Reagoi poissaolojen varoitusmerkkeihin, jotta mahdollinen poissaolokierre saadaan katkaistua mahdollisimman varhain.

VÄLTÄ NÄITÄ:

Poissaolojen negatiivinen huomioiminen tai niistä kysyminen. Älä kysy oppilaalta ensimmäisenä, miksi hän on ollut poissa koulusta.

Älä odota ongelmien kasaantumista, vaan toimi ennalta ehkäisevästi. Ole yhteydessä kotiin ja tarvittaessa muihin ammattilaisiin

TUNNISTA POISSAOLOJEN ENSIMERKIT KOULUSSA

Koulupoissaolojen taustalla voi olla monia erilaisia syitä.

Usein oppilaan ongelmat ovat monitahoisia, ja kyse voi olla useamman taustasyyn yhteisvaikutuksesta.

Koulussa näkyviä poissaolojen esimerkkejä voivat olla esimerkiksi seuraavat:

- Toistuvat myöhästymiset.
- Vaikeuksia tulla tietyille oppitunneille.
- Vaikeuksia tulla kouluun tiettynä viikonpäivänä tai tiettyyn aikaan.
- Fyysiset oireet, kuten vatsakipu, päänsärky tai pahoinvointi.
- Toistuvat käynnit terveydenhoitajalla.
- Lisääntynyt itkuisuus tai vetäytyneisyys.
- Koulun sosiaalisten tilanteiden välttely tai pelko.
- Palkitsevien tilanteiden etsiminen koulun ulkopuolelta.
- Koulutehtävien välttely tai tekemättä jättäminen.

Toimi varoitusmerkkien pohjalta. Selvitä, mistä tilanne johtuu ja miten oppilaan olemista voidaan helpottaa

TURVALLINEN LUOKKAILMAPIIRI

Kokeile seuraavia askelia turvallisen luokkailmapiirin rakentamiseksi:

ASKEL 1

Luo luokkaasi alusta lähtien selkeät toimintatavat ja rutiinit, joista pidetään kiinni. Ennustettavuus luo turvallisuutta kaiken ikäisille oppilaille. Luokassasi jokainen oppilas tulee kohdatuksi samantarvoisena, ja kaikilla on samat säännöt.

ASKEL 2

Pyri vakiinnuttamaan läheinen ja kannustava suhde oppilaisiisi. Kerro oppilaille, että olet luokassa heitä varten. Kun oppilas luottaa opettajaansa, hän myös todennäköisemmin kertoo huolistaan ja haasteistaan. Luottamuksellinen oppilas-opettajasuhde edistää myös onnistumisten jakamista ja tunteista puhumista.

ASKEL 3

Suosi luokassasi oppilaslähtöisiä toimintatapoja, kuten oppilaiden osallisuutta päätöksentekoon sekä yksilöllisten tarpeiden ja toiveiden huomioimista. Vuorovaikutukseen perustuvassa luokahuoneympäristössä myös haasteet ja ongelmat nähdään yhteisinä. Opettaja ja oppilaat pyrkivät yhdessä löytämään ratkaisuja ongelmiin. Ongelma ei ole koskaan yksin oppilaan. Oppilas kaipaa opettajan huomiota ja läsnäoloa. Jokainen oppilas haluaa kokea itsensä tärkeäksi!

ASKEL 4

Ylläpidä hyvää oppilas-opettajasuhdetta ja turvallista luokkailmapiiriä lukuvuoden ympäri. Tarjoa oppilaille tukea sekä anna heille mahdollisuus reflektoida tunteitaan ja ajatteluaan. Osoita oppilaille iloa ja kiintymystä sekä huomioi yksilölliset tarpeet positiivisella tavalla. Kannusta oppilaita olemaan kunnioittavia ja kannustavia myös toisiaan kohtaan.

Luottamuksellisella oppilas-opettajasuhteella on kauaskantoisia positiivisia seurauksia. Oppilaat, joilla on hyvä ja luottamuksellinen suhde opettajaansa, ovat todennäköisemmin motivoituneita koulunkäynnistä ja vähemmän poissa koulusta.

POISSAOLON PORTAAT

Ohjeita arkeen

HUOLI PUHEEKSI 18 H

Oppilaan poissaoloista herää huoli kotona/koulussa.

Luokanopettaja / -ohjaaja keskustele asiasta oppilaan kanssa poissaolojen syistä ja toistuvuudesta. Hän on yhteydessä huoltajiin. Merkitään Wilmaan käyty keskustelu ja sisältö. Sovitaan mahdollisesta yhteydenotosta oppilashuollon työntekijään.

Poissaoloihin on tärkeä puuttua varhaisessa vaiheessa, jotta poissaolot eivät lähde kasvamaan ja ongelmat syvenemään. Luokanopettaja tai -ohjaaja on yhteydessä huoltajiin aina puhelimitse, kun poissaoloraja ylittyy.

Huoltajien kanssa on aina hyvä tarkistaa ja keskustella poissaolojen vaikutus oppimiseen ja opintojen etenemiseen. Tarvittaessa kutsutaan huoltajat koululle tapaamiseen.

- Selkeät sairauspoissaolot diagnoosilla (esim. todettu migreeni) eivät aiheuta huolta, mutta toistuvat epämääräiset huonot olot on syytä selvittää ja keskustella oppilaan ja huoltajan kanssa. Tarvittaessa ohjaus terveydenhoitajan konsultaatioon.
- Luvattomat poissaolot ovat aina merkki siitä, että asiat eivät ole kohdallaan.
- Säännöllisenä toistuvat tiettyä kaavaa noudattavat poissaolot (esim. aina maanantaisin) ovat aina huolta aiheuttavia poissaoloja.

POISSAOLOJA YLI 30 H

Jos tilanne ei korjaannu yhteydenoton ja tukitoimien jälkeen ja poissaolomäärät kasvavat

Luokanopettaja/ -ohjaaja kutsuu koolle yksilöllisen oppilashuoltoryhmän oppilaan tilanteen kartoittamiseksi monialaisesti ja tukitoimien järjestämiseksi. Tarvittaessa konsultoidaan sosiaalipalveluita.

Sovitaan tukitoimien toteutumisesta ja riittävydestä. Tehdään poissaolokysely. Järjestetään seurantatapaaminen.

Wilmaan tulee huolisignaali poissaolorajan ylittyessä.

Luokanopettaja tai -ohjaaja juttelee tilanteesta oppilaan ja huoltajien kanssa ja kutsuu koolle huoltajien (ja oppilaan) koulupalaverin. Tarvittaessa kutsutaan suostumuksella koolle yksilöllisen oppilashuoltoryhmän oppilaan tilanteen kartoittamiseksi. Luokanopettaja/-ohjaaja voi pyytää palaveriin mukaan solun oppilashuollon vastuuhenkilön.

Luokanopettaja tai -ohjaaja konsultoi huoltajan suostumuksella oppilashuollon henkilöstöä ja tekee yhteistyötä koulun henkilökunnan kanssa oppilaan koulunkäynnin tukemiseksi.

Sovitaan ja kirjataan tukitoimet eri vastuuhenkilöille (koti, koulu, oppilashuolto, mahd. sosiaalipalvelut) oppilaan tukemiseksi koulunkäynnissä. Kirjaaminen tehdään joko oppilashuollon muistioon (jos palaveri on moniammatillinen) tai oppimissuunnitelmaan. Tarvittaessa tehdään uusi yleisen tuen oppimissuunnitelma.

Sovitaan seurantapalaveri ja vastuuhenkilöt.

Oppilaan kokonaistilannetta voidaan tarkastella joko koulupoissaolokyselyn ([oppilaat](#), [vanhemmat](#)) avulla tai seuraavassa diassa olevan tuen käden keskusteluaiheiden avulla.

Koulupoissaolokyselyn arviointiohje löytyy [täältä](#)

TUEN KÄSI

Vapaa-aika

Mihin vapaa-aikasi kuluu? Mitä teet silloin, kun et ole koulussa? Millainen päivärytmisi on? (Uni, syöminen, harrastukset, "laitteet")
Onko sinulla ystäviä? Harrastuksia?

Mitä koulussa on tehty?

Oppiminen

Mikä on helppoa/vaikeata?
Mikä sujuu hyvin ja mikä motivoi sinua?
Mihin haluaisit saada enemmän apua?
Millaista?

Koulun tukitoimet

Ilmapiiri

Mikä pännii?
Onko koulussa jotain, miksi on vaikeata tulla?
Mikä koulussasi on hyvää/huonoa?
Mikä sinua auttaisi?

Verkostot /koulun ulkopuolinen apu
Kyselyt, lomakkeet ([mm. S RAS -R](#))

Perhetekijät

Miten sinulla menee kotona?
Haluatko kertoa jotain perheestäsi?
Voiko perheesi tukea koulunkäyntiäsi?

Mitä koulun ulkopuolista tukea on saatavilla?
Onko vielä jotain, mitä ei ole ajateltu?
Tukihenkilö, harrastus tms.

Mielen sisäiset tekijät

Missä koet olosi turvalliseksi? Onko sinun helppoa kokea uusia asioita?
Mikä on mukavuusalueesi? Voiko sitä jotenkin laajentaa? Haluaisitko jutella jostakin? Kenelle?

POISSAOLOJA YLI 60 H

Mikäli tukitoimet ja seurantapalaverit eivät auta ja poissaoloja kaikesta huolimatta on jatkuvasti, tehdään ensisijaisesti sosiaalihuoltolain mukainen yhteydenotto tai lastensuojeluilmoitus.

Ilmoituksessa mainitaan koulussa tehdyt kartoitukset, tukitoimet sekä huoltajan kanssa tehty yhteistyö. Koulu on selvittänyt poissaolon syitä ja käyttänyt koulun tukitoimia monipuolisesti.

Lastensuojelun pohjana on huoli poissaolojen aiheuttamasta syrjäytymisriskistä ja normaalin kehityksen ja koulunkäynnin vaarantumisesta.

Sovitaan tukitoimet, vastuuhenkilö ja jatkosuunnitelma.

Jos tilanne poissaolojen suhteen jatkuu huolestuttavana, eivätkä oppilaalle tarjotut tukitoimet auta, tehdään sosiaalihuoltolain mukainen yhteydenotto tai lastensuojeluilmoitus konsultaation pohjalta.

Koulu on tähän mennessä selvittänyt poissaolojen syitä omalta osaltaan ja tukitoimia on käytetty monipuolisesti ja riittävän pitkäjänteisesti.

Lastensuojeluilmoitus perustuu huoleen koulunkäynnin vaarantumisesta ja syrjäytymisriskistä. Siihen on tärkeää kirjata kaikki huomiot oppilaan tilanteesta ja keskustella ilmoituksesta huoltajien kanssa. Ilmoituksessa on tärkeä mainita kaikki koulussa tehdyt kartoitukset, tukitoimet sekä kodin kanssa tehty yhteistyö.

Sovitaan seurantapalaveri, vastuuhenkilö (-t) ja jatkosuunnitelma yhteistyössä sosiaalipalveluiden kanssa.

POISSAOLOJA YLI 75 H

Mikäli poissaolojen kasvu tukitoimista huolimatta kasvaa, edeltävien toimenpiteiden ja perheen kanssa tehtävän tiiviin yhteistyön lisäksi lisätään suunnitelmallista moniammatillista yhteistyötä.

Sosiaalipalveluiden kanssa tehtävä yhteistyö ensisijaista.

Yhteistyö on tiivistä jatkuvaa ja suunnitelmallista. Laaditaan aikataulutuskouluun palaamisen ja/tai koulussa pysymisen askeleista.

Oppilaalla on velvoite oppivelvollisuuden jatkamiseen.

Huoltajalla on lakisääteinen velvollisuus huolehtia lapsensa koulunkäynnistä (PoL 26§).

Tehdään tarvittaessa uusi lastensuojeluilmoitus.

Tiivistetään perheen kanssa tehtävää yhteistyötä ja räätälöidään yksilöllisiä opetusjärjestelyitä oppilaan kiinnittymiseksi kouluun.

Moniammatillisen yhteistyön merkitys korostuu. Tehdään tarvittaessa uusi lastensuojeluilmoitus.

Sovitaan seurantapalaveri, vastuuhenkilö (-t) ja jatkosuunnitelma yhteistyössä sosiaalipalveluiden kanssa.

Toimintasuunnitelma

1. Puutu poissaoloihin ajoissa
2. Pyri luomaan toivoa herättävä ja kannustava suhde oppilaaseen ja tämän huoltajiin
3. Huolehdi tiedonkeruusta ja kartoituksesta sovitulta osalta
4. Tue kouluun palaamista välittömästi
5. Ole mukana monialaisessa yhteistyössä – konkreettinen toimintasuunnitelma ja vastuunjako
6. Sovi tarvittaessa opetuksen räätälöinnistä ja lisätuesta sekä mahdollisuudesta monipuoliseen näyttöön

